

Folkbåtsnytt

80
NORDIC
FOLKBOAT

NYHETSBREV FRÅN SVENSKA FOLKBÅTSFÖRBUNDET, SFF • NO 2 / DECIMER 2022

Folkbåten 80 år!

Hej igen!

Så känns det som det blev ett normalår igen! Dock började det lite tråkigt då Båtmässan i Göteborg ställdes in när vi planerat att delta. Vår tanke är att vara med i februari 2023 istället.

Som tur var lättade restriktionerna så småningom och vårt SM kunde genomföras som vanligt. Nja vanligt är nog en rejäl underdrift! Ystads SS med Per-Ola Pehrsson i spetsen bjöd på ett fantastiskt evenemang! Perfekt genomförda seglingar. På landbacken hade man ställt upp två riggade folkbåtar, en i trä där ett "visst" renoveringsbehov förelåg och en plastdito i perfekt skick ägd av Håkan Håkansson. Ett jättetält fullbordade evenemanget. På insidan tillhandahölls mat och öl. Ingen gick hungrig därifrån! I ett hörn hade vår mediagrupp ställt upp en 80 årsutställning med bildspel, vepor och storbildsfoton. Att överträffa detta evenemang av Ystads SS låter sig nog svårligen göras! Vi Folkbåtsseglare bugar och bockar! Enligt Traditionen så avhölls årsmötet i samband med SM. Det som anses viktigast var förslag till nya stadgar. En viktig punkt där var omläggning av verksamhets /räkenskapsår till kalenderår. Efter en del diskussion om detta godkände årsmötet de nya stadgarna. Den som har utarbetat de nya stadgarna med den äran är Per-Ola Pehrsson. Ibland är det smart att ha en jurist i styrelsen!

För egen del började det lite dramatiskt under transporten till Ystad. När jag körde ur ett mindre samhälle så small det rejält när jag körde över ett omärkt farthinder. Masten flög ur mastbockarna som givetvis välte. Det var inte lätt att få allt på plats igen, ensam som jag var. Väl i Ystad upptäckte jag att akter plattorna på båtstöttorna stod rätt upp mot skrovet. Så nog var det en rejäl smäll alltid! Tur att Folkbåten är osedvanligt stark! I väntan på sjösättning iakttog jag en båt som fick uppfräschning av botten. En man spacklade och två sli-

pade. Inte kunde jag föreställa mig att denna träfolka skulle bli SM-tvåa med mersmak!

SM-regattan vanns överlägset av vår danske vän John Wulff. Årets Svenska mästare heter Lennart Magnusson med Kjell Vågfelt och Mats Brodefors i besättningen. Synnerligen välförtjänt då man abonnerat på toppplaceringar i flera år utan att få sätta pricken över i-et. SM-tvåa blev ovan nämnda träfolka med Ponthus Johnsson, Roger Ohlsson och Mats Sjögård och Anders Olsen med Per Wärnegård och Pär Johanson lade beslag på bronspengen, Tilläggs att årets SM

avgjordes på sista benet mot mål. Mer spännande än så blir det inte! Nästa års Folkbåtsbegivenheter ser ut så här:

Båtmässan i Göteborg 4-12 februari 2023
Guldpokalen i Tallin. 30 juni-4 augusti 2023
SM i Västervik 10-12 augusti 2023.

Hoppas att vi syns där!
ROFFE

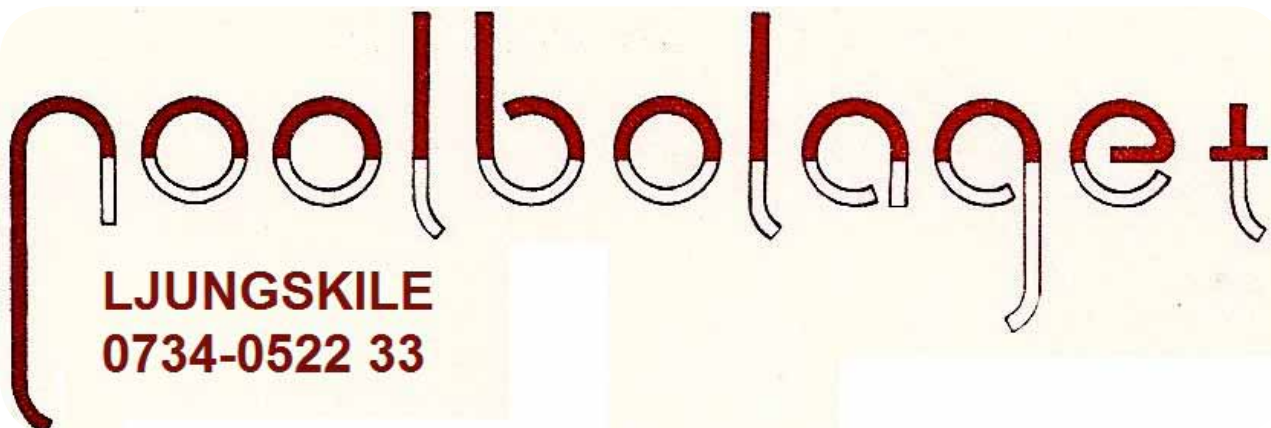

Foto: Mats Brodefors

VI TACKAR VÅRA SPONSORER 2022

Stolp-Ekeby

Träbåtsrenovering

Svenska Sjö

Båtklubsmedlemmarnas egna försäkring.
Bättre försäkring till bättre pris!

Räkna ut din premie!

Sponsorer till SM 2023

Vi söker nu generösa sponsorer inför 2023. Du som läser detta har kanske en arbetsgivare eller rentav ett eget företag som kan vara intresserad av att bli presenterad i Folkbåtsnytt under året och synas på Förbundets hemsida, kostnaden för detta är endast 3.000 kronor/lår. Vi tar även gärna emot attraktiva nyttosaker som kan vara lämpliga till prisbordet. Tänk kreativt, kanske din gast eller varför inte din granne kan vara en presumtiv sponsor.

Kontakta gärna någon i styrlsen för ytterligare information.

Kassören har ordet.

Årsavgiften 2023

Vi har ändrat vårt budgetår till kalenderår så årsavgiften gäller för 2023.

Nu är höst och vinter här, båtarna är uppe på land och vilar upp sig, det är dags för den årliga medlemsavgiften. Bifogat finner Du ett inbetalningskort avseende årsavgiften 2023. Årsavgiften är oförändrad 300:- varav 30:- går vidare till din flottilj.

Du som redan betalat avgiften har fått ett överkorsat inbetalningskort.

Berömd båtbyggare började med Folkbåt

Av alla i Sverige som byggt Folkbåtar började en berömd ung seglingsbiten tysk sin bana med just vår omhuldade båt. Christoph Rassy byggde i och för sig bara två exemplar, men han gjorde det på ledig tid vintern 1962 som anställd hos Karl-Erik Andersson i Töllås på Orust, senare Nötesunds Båtvarv. Den 26-årige inflyttade Christoph hade bara sett Starnberger SEE i Bayern, men hade läst om svenska varv och sökte jobb för att lära sig. Den förste som svarade var just Karl-Erik, känd i Folkbåtskretsar för att bygga väl.

För att dryga ut lönen på 4.15 kronor i timmen lärde sig Christoph att bygga Folkbåtar mycket för att komma ut i Bohuslän med sin Mai. Kappsegling lockade, men krävde nya segel varje år och det fanns inte pengar till. Ändå sålde Christoph Folkbåtarna med förtjänst.

Men han var som sagt anställd på Nötesund, varför varvet anges som byggare. Nr 700 byggdes av Christoph 1962, men i Folkbåtsregistret står Karl-Erik Andersson i Töllås som byggare.

Vinsten från Folkbåtarna gick till att bygga en större båt ritad av Olle Enderlein. Trots eländiga lokaler, blev utförandet bra och Christoph kunde sälja den för 42 000 kronor, en smått svindlande summa 1963 när en Folkbåt kostade 11 000.

Med pengarna på bankboken, kände den unge båtbyggaren inte för att vara anställd längre, litade på sitt stora självförtroende och köpte ett eget varv, ett som råkade vara det mest kända på Orust – Harry Hallbergs i Kungsviken, som stod tomt sedan Harry hade byggt nytt i Ellös.

Seriebygge av Folkbåtar var på modet i mitten av 1960-talet, flera varv i väst satsade på vår båt; Karl-Erik Andersson i Nötesund, Arvidssons i Svineviken, Mats Seldén i Buvenäs, Otto Hallberg i Henån, Johannes Olsson i Kungsviken, Jacobssons i Dragsmark med flera.

Med tanke på att hur arbetsam Christoph var, hade det naturliga även för honom varit att seriebygga Folkbåtar. Men nej, han såg en framtid i att ta på sig större, mer arbetskrävande båtar. Med sina medhavda vassa verktyg, visste han att han kunde bygga bättre och fortare än andra och tvekade inte att ta på sig avancerade byggen åt krävande kunder.

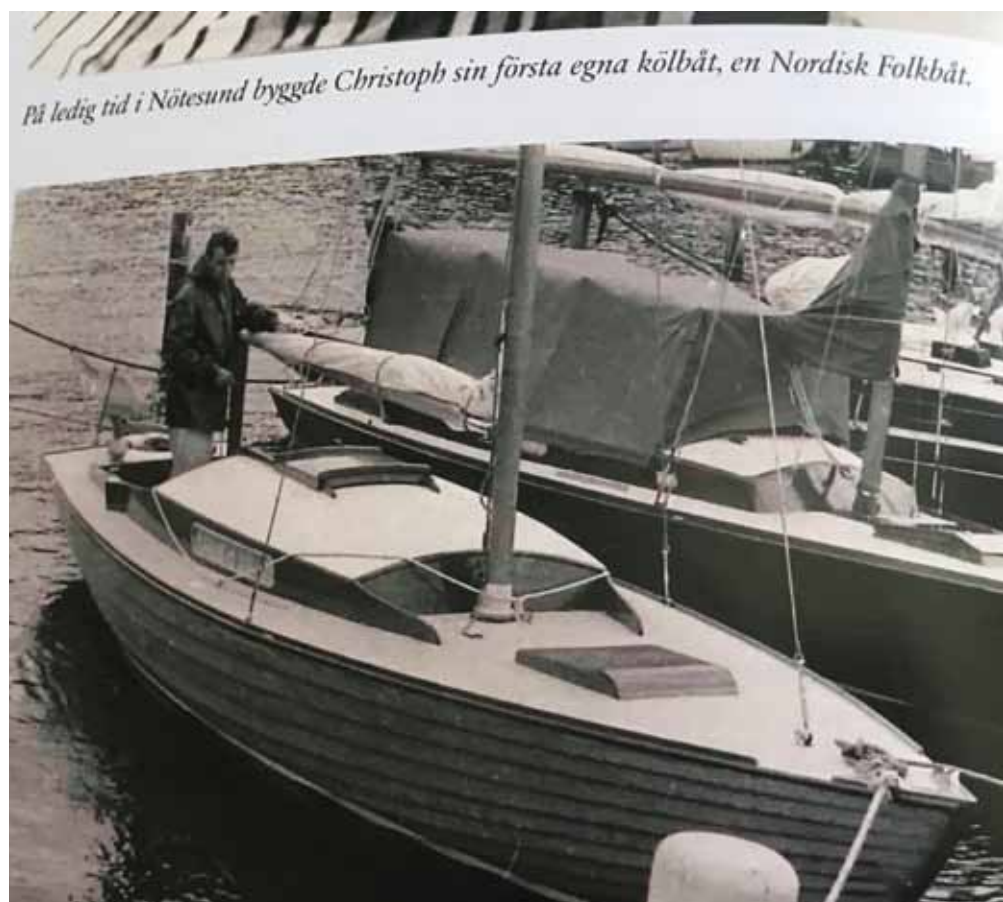
- Jag hade mitt självförtroende, mina verktyg, min magiska belgiska slipsten och litade på att ryktet gått i Göteborg om den där tysken som kan bygga båtar. Efter en månad med att städa i Kungsviken, ringde en seglare och ville ha en 10,5 meters koster byggd. Han hade ritningar och virke, jag behövde inte ligga ute med pengar, har Christoph berättat om hur han startade.

- Efter bygget av kostern följde fler relativt stora båtar, men när plasten kom med Vega och IF, som

sålde stort, tog träbåtstiden tvärt slut. Christoph som höll Folkbåten högt, förstod att för att kunna leva på att bygga båtar, behövde han ha en egen båtmodell. Men ingen kappseglare, utan en rejäl långfärdsbåt med dubbelruff, vindruta och stor motor. Resultatet blev 35-fotaren Rasmus och precis som Folkbåten 20 år tidigare, hade den samma fina utförande som Folkbåtarna Christoph hade byggt. En plastbåt, men med klassisk tråkänsla var ett recept som fungerade.

- Hur fliten och känslan för utförande sedan växte till ett världsvarv, är en historia som två tidigare Folkbåtssegare berättar i en ny bok om Hallberg-Rassy Varv. Och de som seglar en fin Folkbåt i trä, kan se att utförandet än idag går igen i varvets byggen. Folkbåten står sig med andra ord för evigt.

CURT GELIN

Christoph Rassy's first own keelboat, a Folkboat

Taget ur boken: Historien om Hallberg-Rassy

Vägen till SM i Nordisk Folkbåt

Jag började segla i Malmö Sjöscoutkår när jag var ca 10 år gammal. Segling blev snabbt ett stort intresse, liksom det var för min storebror som också var aktiv i sjöscouterna. Mina föräldrar, som överhuvudtaget inte hade någon seglingserfarenhet, insåg att sönerns intresse var något att bygga vidare på. När jag var 13 år inköptes därför en Vindö 30 till familjen. Det var en trevlig segelbåt med glasfiberskrov och överbyggnad i trä.

Sammantaget innebar det att det blev mycket segling i tonåren, både med sjöscouterna och privat båt. Givetvis var det mycket segling i Öresund, men även i danska Smaalandsfarvandet och upp till Bohuslän. En gång kom vi så långt som till Oslo med den egna båten.

Sjöscouterna var en utmärkt skola för att lära sig segla. I kåren fanns alltifrån optimistjollar till större träbåtar och för sin tid moderna båtar som B31 och Vega. I stor utsträckning seglade jag Seacat, en 6 meter lång ruffad båt utan motor. Det innebar att man var tvungen att lära sig manövrera och lägga till för segel i olika hamnar med de förutsättningar som erbjöds.

Efter universitetsstudier och flytt till Kristianstad blev det allt mindre tid för segling. Vi fick barn, och hustruns seglingsintresse kunde som bäst betecknas som måttligt. Det medförde att Vindön såldes. Därefter har jag seglat sporadiskt genom åren. Vid ett par tillfällen på senare år har jag med mina barn och deras kompisar hyrt båt i Medelhavet. Tack vare att de behövde en skeppare, har jag fått förmånen att på detta trevliga sätt umgås med dem.

Någonstans i bakhuvudet har det gnagat att det skulle vara trevligt att åter ha en egen båt att segla med. Ni vet det finns en del saker som man tänker att man ska göra en gång, men som nog aldrig blir verklighet. För min del handlade det inte om att segla jorden runt, mer närliggande att en dag ha en träbåt att pyssla med.

Eftersom det dagliga livet med arbete och övriga åtaganden fyllt en hel del, har det inte känts som realistiskt medan jag arbetat heltid. Kanske det skulle kunna inträffa den dag jag blir pensionär.

Mest för skoj skull, och för att drömma om den eventuella framtiden, har jag då och då tittat på annonser på Blocket. Skulle jag ha en båt skulle det vara en snygg och välseglande båt, inte större än att jag enkelt kan segla den själv. En båttyp som uppfyller det kravet är givetvis Nordisk Folkbåt.

Sommaren 2020 var det plötsligt en annons som fick mig att haka till. Folkbåten med segelnummer SWE 2 var till salu. Dessutom totalrenoverad, så båten var i perfekt skick. Onekligen lät det spännande, det är ju en historisk båt från 1943. Trots att jag inte var pensionär började jag fundera. Emellertid ställde säljaren krav på att köparen skulle ha dokumenterad erfarenhet av att sköta träbåtar. Visserligen slipade och skrapade jag på scouternas träbåtar i ungdomen, men någon egentlig kunskap kunde jag inte skryta med. Så började jag tänka att jag kanske ändå skulle kunna skriva och berätta om vem jag är, det skulle ju inte kunna skada. Men – nu försvann båten från Blocket. Det hade säkert inte varit svårt att hitta en kunnig köpare.

Nu hade ändå tankarna börjat snurra på att jag kanske någon gång faktiskt skulle köpa en båt. Efter en liten tid dök det upp en annons om en Folkbåt i Halmstad. Så jag åkte dit och tittade, egentligen mest för att börja förbereda mig för ett eventuellt framtida köp. Det var en båt i gott skick, och det blev första gången jag faktiskt seglade Folkbåt. Nog stämde min tanke att Folkbåten är en trevlig båt att segla. Likafullt kändes den inte helt rätt, och egentligen hade jag ju inte tänkt att redan nu köpa båt.

Ett par veckor senare dök det upp en ny annons om en Folkbåt i Vejbystrand. Nu var jag så inne i

detta, så jag åkte dit för att titta på den. Onekligen var det en väldigt vacker båt, fernissad med ett för Folkbåtar ovanligt trädäck. Efter att ha sovit på saken över natten ringde jag tillbaka och bekräftade att jag ville köpa henne.

Säljaren Rolf Clementsson är en mycket trevlig och rutinerad seglare som nu uppnått den aktningvärda åldern av 85 år. Han skulle sälja eftersom hans 70-åriga hustru tyckte det var lite trångt i Folkbåten. (I Folkbåtsnytt 2020/2 skrev Rolf om de olika Folkbåtar han haft genom åren). När jag bekräftat att jag ville köpa båten började vi diskutera hur jag skulle få henne till Åhus. Det visste jag inte direkt, och hälsade att jag skulle tänka efter och återkomma. Efter ungefär en timme ringde Rolf och frågade om han själv kunde segla båten runt Skåne. Lite förvånad svarade jag att det givetvis gick utmärkt. Cirka 2 timmar senare fick jag ett sms med bild att de nu var på väg. Som det blev seglade Rolf själv ner till Gislövs läge på sydkusten. Där hade jag möjlighet att ansluta. Första dagen då vi gick till Simrishamn var det tyvärr total avsaknad av vind, så vi fick gå för motor. Likafullt hade vi väldigt trevligt tillsammans och det var ett bra sätt att lära känna båten. Andra dagen däremot blev det fin segling Simrishamn – Åhus.

Jag hade nu börjat inse att detta också är en lite speciell båt. Båten byggdes i Turkiet 1985 - 86. Båtens tillblivelse beskrivs av förste ägaren Anders Olsen i boken –Folkbåten – En modern klassiker”. Folkbåten hade på 70-talet börjat byggas i glasfiber, men det fanns fortfarande lite intresse för träbåtar. Att bygga träbåt i Sverige var emellertid dyrt, så bygget av denna båt blev ett försök att se om det var möjligt och ekonomiskt rimligt att bygga en Folkbåt i Turkiet. Det visade sig vara möjligt, och betydligt billigare än vad det skulle kostat att bygga den i Nordeuropa. Dock har det inte blivit fler Folkbåtar byggda på Ardumans varv i Turkiet.

Via Folkbåtsförbundet fick jag kontakt med Anders Olsen, som är en av Sveriges mest välmeriterade folkbåtsseglare. Jag hade nog inget speciellt syfte, mer än att det var kul att få kontakt med båtens "ursprung". Det visade sig att Anders snart skulle passera Åhus, och att han tyckte det skulle vara trevligt att ta en titt på sin gamla båt. Så en oktoberdag när båten stod på land i sitt tält kom Anders och tittade. Det kändes tryggt när en person med goda kunskaper om träbåtar konstaterade att hon fortfarande var i gott skick. Anders passade dessutom på att berätta att sommaren 2022 skulle SM för Folkbåtar gå av stapeln i Ystad. Därmed började den tanken spira. Ystad ligger ju på rimligt segelavstånd från Åhus.

På ett sätt slöt Anders besök också en cirkel. Det var Anders som renoverat och sålt "tvåan", den båt som inspirerat mig till att faktiskt genomföra min gamla tanke om att skaffa en Folkbåt.

På lediga helger och någon ledig vecka blev båten vårustad 2021 och 2022. Under sommaren ett antal

dagseglingar i närområdet.

Semesterplaneringen för 2022 fick inbegripa att jag skulle vara ledig augustiveckan då SM skulle gå av stapeln. Sonen Olof med hustru Therese tillfrågades om de ville vara med som besättning. Ingen av dem har någon större seglingserfarenhet, men de tyckte det lät som en kul idé. Möjligen kände de sig lite lurade när vi kom till tävlingarna och de förstod att övriga besättningar var betydligt mer vältränade än vi. En gång lyckades vi ändå ta oss ut och segla tillsammans innan det var dags för SM. Innan kappseglingen började hade vi åtminstone gått igenom hur man spirar focken.

Båten skulle ligga i vattnet drygt 3 månader innan seglingarna. Jag insåg att jag egentligen borde se till att botten var ordentligt rengjord innan seglingarna. En tanke fanns att en passande dag ankra upp på grunt vatten nära stranden, och göra rent botten. Problemet var att vattentemperaturen i Åhus sällan var mer än lite drygt 10o under sommaren, så att genomföra rengöring av botten på det sättet var

inte att tänka på.

Några dagar innan seglingarna skulle starta lämnade jag Åhus en tidig morgon. Först vindstilla, men efter hand behaglig vind som tillät segling ner till Sandhammaren. Därefter åter stiltje och motorgång in till Ystad. Sträckan på drygt 50 distansminuter tog mig 11 timmar.

Båten fick nu ligga i Ystad ett par dagar innan det var dags för kappsegling.

Vi hade hyrt en campingstuga att bo i under seglingarna. Hustru Karin hängde med, dels som kul grej att uppleva, dels för att passa Finn som är Olof och Thereses hund.

Onsdag kväll inleddes med öppningsceremoni. Det var firande såväl av att Ystads Segelsällskap fyllde 90 år som att den Nordiska Folkbåten fyllde 80 år. Det är onekligen imponerande att denna båt som konstruerades 1942 fortfarande kappseglas aktivt. Man hade gjort i ordning ett stort tält, det serverades mat, hyllning av Segelsällskap och Folkbåt samt inte minst tal av en av Ystads traditionella tornblåsare.

Sedan genomfördes seglingarna

Foto: Bjarne Jönsson

med 20 deltagande båtar torsdag
lördag. Det var tre delseglingar
på torsdagen och fyra på fredagen.
Därmed räckte det med två
på lördagen för att få ihop de
eftersträvade nio delseglingarna. Alla
seglingar genomfördes i strålande
sol och lätta vindar på en bana strax
sydväst om Ystad.

Alla som kappseglat vet att starten
är ett spännande moment då man
har totalt fokus. Vi lyckades rätt
hyggligt och låg nog ungefär mitt
i fältet i de flesta starter. Sen är det
bara att inse att därefter gick det inte
lika bra. Vid en segling var vi i och
för sig inte sist vid sista kryssmärket,
men blev frånseglade på undanvinden
mot mål. För så var det – vi var sist i
mål i samtliga delseglingar. Likafullt
jublade hela besättningen var gång vi
korsade mållinjen.

Huvudorsaken till att vi inte
presterade bättre är givetvis att övriga
båtar och besättningar helt enkelt var
bättre än vi. Många var rutinerade

kappseglare med stor erfarenhet av att
segla Folkbåt. Likafullt är det ju bra
att ha en undanflykt till att man inte
vinner. Vår undanflykt är givetvis
att det under sommaren kommit
en hel del beväxning på botten som
bromsade. Att det verkligen stämde
blev tydligt vid höstens torrsättning.

I ett sådant här sammanhang
kan det pigga upp att skapa sina egna
segrar. Majoriteten av deltagande
båtar var byggda av glasfiber. Jag tror
det var ytterligare två träbåtar, men
de var målade. Därmed hade vi den
enda fernissade båten. Det innebär
givetvis att vi vann (den inofficiella)
gruppen fernissade träbåtar. Alltid
något! Sen kan man ju alltid för
sina vänner skryta med att man
deltagit på ett SM sanktionerat av
Riksidrottsförbundet.

Jag var helt på det klara att vi
skulle vara chanslösa i detta startfält.
Vår ambition var inte att vinna, men
få vara med om ny och kul upplevelse.
Det uppfylldes. Arrangemangen av

Ystads Segelsällskap var förträffliga.
Middag med god samvaro i tältet
alla kvällar. Eftersom vi kom sist
var det vi som först fick komma upp
till podiet vid prisutdelningen. Man
konstaterade att vi trots resultat var en
besättning som alltid var lika glada.
Vi föräddes bl a med ABC-bok om
Ystad med bilder av Kristianstadsbon
Börje Berglund, dessutom en fin
liten keramikfigur föreställande en
klassisk Ystadsymbol, nämligen en
tornblåsare.

Söndagen blev en lång dag med
hemsegling. Nu bättre vindar med
kryss förbi Sandhammaren, men
möjligt att segla hela vägen hem på 13
timmar.

SM 2023 seglas som bekant i
Västervik. Det är betydligt längre
att segla dit, om än vacker skärgård
på vägen. Jag får se hur det blir. Tar
jag mig dit ska jag i alla fall se till att
botten är ordentligt rengjord innan
start.

BO SELANDER

Foto: Bjarne Jönsson

Svenska mästarna 1390 Emilie.

1390 Emilie, Långedragss SS, tar hem 2022 års svenska mästerskap som avgjordes i Ystad torsdag till lördag. Lennart Magnusson, Mats Brodefors & Kjell Vågfelt, Långedragss SS heter de nya svenska mästarna som vann efter en rafflande avslutning.

Det 20 båtarna starka startfältet tävlade om SM-tecknen i lätta vindar på vattnen utanför Ystad för tredje gången, även 1986 och 2013 var Ystads SS arrangör för mästerskapen. Båda tidigare gångerna var det Skånebåtar som tog hem mästerskapet. Inför lördagens två seglingar hade Långedragss seglarna skaffat sig ett åttapoängsförsprång till nästa svenska båt, men när det var dags för den avslutande hade hemmaseglarna i Chess, Pontus Johnsson, Roger Olsson & Mats Sjöberg, kommit ikapp med samma poäng. En tredjeplats där gav mästerskapstecknet till Emilie före Chess som slutade fyra i seglingen. Bronspengen gick till 1289 Mathilda III, Anders Olsen, Pär Johanson & Per Wärnegård, Vikingarnas SS. De svenska seglarna överglänstes dock av den danska båten DEN-729 Sulajma, John Wulff, Benny Christensen & Andreas Granlund, Sundby SF, som tog hem SM-regattan i överlägen stil.

Bästa debutant blev 1386 Bo Staffan Andersson, Michael Broad & Per

Gidvall från Karlshamns SS, fyra på SM och femma totalt. SM-arrangemanget högtidlighöll även den 80-årsjubilerande folkbåten och det 90-årsjubilerade Ystads Se-

gelsällskap. Bland annat fanns en folkbåt i trä och en folkbåt i GRP att beskåda vid regattarältet.

Resultat på sailarena.com

GOLD CUP 2023

OLYMPIC KALEV YACHT CLUB
TALLINN, ESTONIA
30.07 — 4.08.2023

WELCOME TO THE
OLYMPIC YACHT CLUB!

Guldpokalen till Estland.

I år arrangeras Nordiska Folkbåtens Guldpokalseglingar för första gången i Estland, närmare bestämt i olympiahamnen Pirita, strax utanför Tallin. Här är en rapport om segelsporten i Estland i allmänhet och folkbåtsseglingen i synnerhet.

Folkbåtsseglarna kan nu definitivt räkna in ännu ett land i den internationella Folkbåtsfamiljen, och entypsseglarna har fått en ny växande klass i Estland. Eller "nygammal" borde man kanske säga. Folkbåtsklassen var relativt stor i Estland under 1970-talet, för att sedan dö ut runt millennieskiftet. Då dök en karismatisk eldsjäl upp, Mikk Köösel, som nu dragit igång folkbåtsklassen rejält. Man slås av hur mycket en eldsjäl kan betyda för en verksamhet. Mer om denna intressanta man senare.

Segling i Estland.

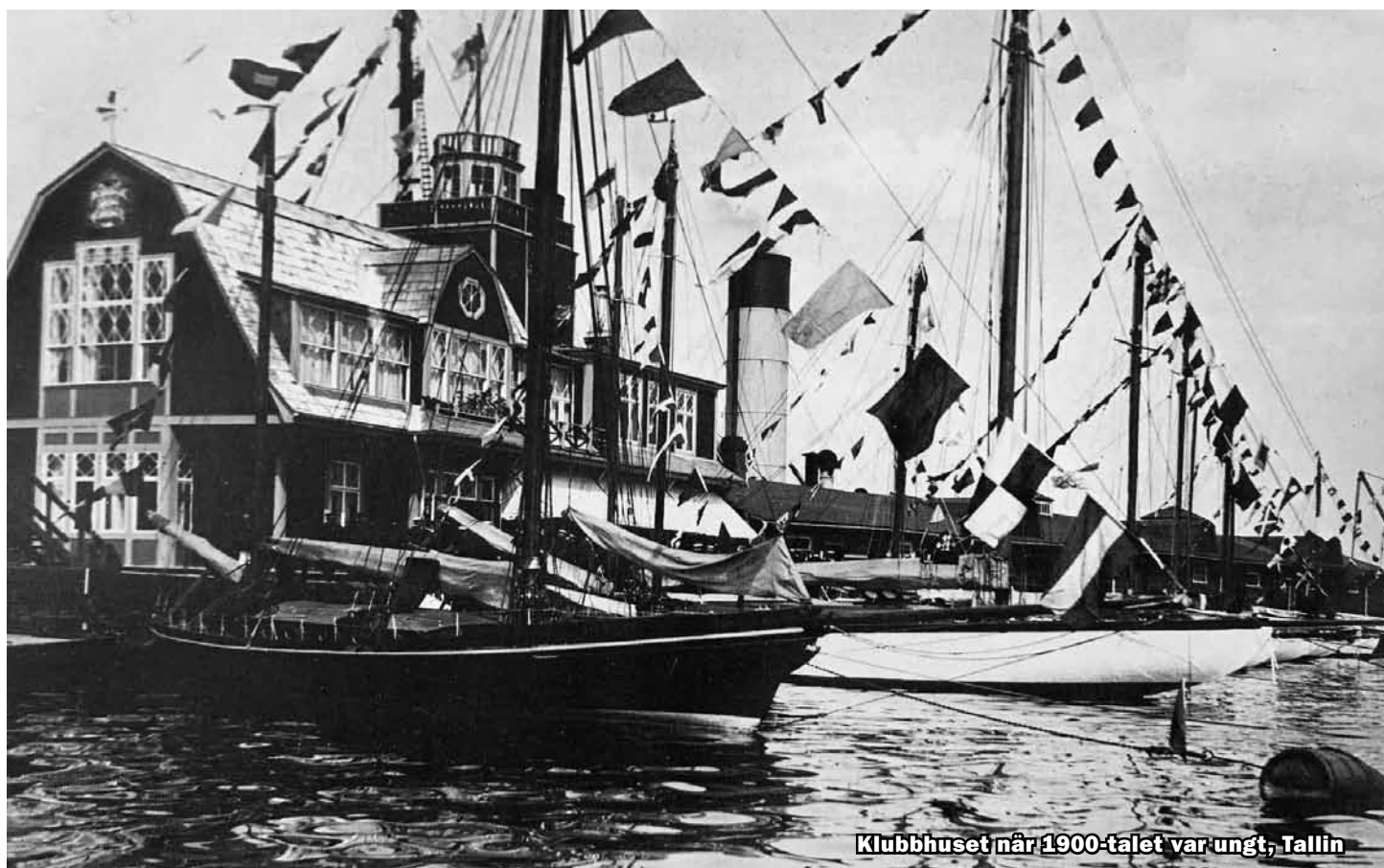
Seglingen i Estland har en lika brokig bakgrund som landets historia. Före

1990 var det ju som om ingen kust fanns på andra sidan Östersjön. Men går man längre tillbaks i tiden finner man att seglingen där har en historik liknande den svenska. Under andra hälften av 1800-talet började fiskare nöjessegla så smått, och mindre kappseglingar anordnades, bland annat i hamnen i Pärnu. Man tävlade mot varandra, och mot besättningar på besökande utländska fartyg. 1888 bildades Estonian Sea Yacht Club, med medlemmar huvudsakligen från de mer besuttna samhällsskikten. Hemmahamnen var Haapsalu, med en filial i Tallin. Från 1906 arrangerades "Tallin Week" och andra större regattor tillsammans med nybildade Tallin Yacht Club. Man hade stort utbyte med de andra länderna runt Östersjön. Estland var då en del av Ryssland, under en vittrande tsarledning, och efter första världskriget en självständig stat.

Det hela fick ett abrupt slut i och

med andra världskriget, då båda klubbhusen lades i ruiner, och Estland blev en del av Sovjetunionen. Järnridån byggdes upp. Viss seglingsaktivitet förekom dock under Sovjet-tiden i kollektivt ägda båter, huvudsakligen i de olympiska klasserna. En höjdpunkt var OS-seglingarna i Tallin 1980, med den nybyggda Olympiahamnen i Pirita som bas.

Under byggnationen av det nya segelsportcentret arrangerades där För-OS med deltagande seglare från hela världen. Anders Larzon, mångårig funktionär i Svenska Seglarförbundet, ger en insidertid av hur det kunde gå till. Gästerna behandlades naturligtvis väl på alla sätt, men samtidigt höll man en järnkoll på alla deltagare. Innan seglarna lämnade hamnen checkade man ut med en särskild bricka, och besättningarna räknades av vakter på pirarmarna då man passerade ut. En vakt med kare, och en med gevär. För säkerhets

Klubbhuset när 1900-talet var ungt, Tallin

skull hade man spänt en höj- och sänkbar wire mellan pirarmarna också. Vid inseglingarna kontrollerades att inga personer saknades.

En som inte kunde hålla sig var ”Greven”, Arwed von Grunewald, som deltog i Solingklassen. Vid en insegling gömde sig två man under däck. Stort rabalder, och en mindre patrull mötte upp vid bryggan. Men då satt alla fint i sittbrunn. Vid nästa dags insegling stoppade man istället upp en docka i regnställ och flytväst som satt lojt lutad mot masten. Va – fyra man ombord!? Ånyo uppvaktning av ”vaktparaden” vid bryggan. Men även ryssar hade väl ett sinne för humor, så ”no hard feelings”.

Svartväxling av pengar förekom allmänt men diskret. Problemet var att man sedan inte kunde växla tillbaka de rubler man hade över vid hemresan. Detta fick till följd att den svenska seglartruppen hade 25 racer-cyklar med sig tillbaka till Sverige plus diverse annat smått och gott. Ja så kan det gå.

Efter självständigheten 1991 kan vi ju åter besöka de Baltiska länderna. Landet har rustats upp och genomgått en framgångsrik demokratisering och ekonomisk utveckling. Estniska seglare dyker upp även här i Sverige, och det kappseglas flitigt, med stort utbyte framför allt med Finland. Man är framgångsrik i jolleklasserna, och de största entypsklasserna är idag Folkbåt, Drake och Melges 24. Matchracing med Bluesail24. En populär regatta är Moonsund Regatta, en veckolång off shore regatta runt Estland. Den älskas av alla seglare och kallas ”the song festival of sailors”.

Guldpokalen.

Folkbåten är en doldisklass. Många seglare i Sverige förknippar nog idag mer Folkbåten med något halvrutttet vrak som ligger i ett hörn av segelklubben, än med en av Nordeuropas aktivaste kölbåtsklasser. Så kan det bli när klassen är 79 år gammal. Det har idag byggts drygt 1000 Nordiska Folkbåtar i plast som kappseglas flitigt. Här några ord om den vikti-

gaste regattan, Guldpokalen, Folkbåtarnas inofficiella VM. Man seglar alltså om en pokal av renaste guld. Originalen förvaras i bankfack,

men en kopia delas ut varje år. Pokalen skänktes av en Konsul Hans Hagelstein på 1950-talet med syftet att stärka vänskapen mellan Tyskland och de skandinaviska länderna. I många år arrangerades Guldpokalen bara i Danmark, Tyskland och Sydsverige, men på senare år även i ex i Sandhamn, och 2016 i Helsingfors med 65 deltagande båtar. Folkbåten är utan tvekan en av Nordeuropas aktivaste kölbåtsklasser, med stora fält framför allt i Tyskland och Danmark, där klassen drar till sig mycket duktiga seglare. Det internationella utbytet har också ökat på senare år i och med att båten numera trailas flitigt. Låna-båt-seglingar arrangeras i England och i San Francisco. Folkbåten attraherar mest medelålders seglare och äldre. Den akrobatiska sidan av kappsegling är då mindre intressant, det handlar mer om ”hjärnornas kamp”.

Den sociala sidan har det alltid månats om bland Folkbåtsseglare. Kan man ha roligare än att dra iväg ett gäng och kappsegla i grannländerna. Utöver spännande och rättvis entypsegling blir det mycket skratt, sång och god mat. Och stundtals uppträdanden av den svenska orkestern Röstens Minne. Ett specialarrangemang av den Mosebaskiska nationalsången, med komp av bastuba, dragspel mm gjorde stor succé senast i Danmark. I år lär det bli ett tillskott av pedalharpa – det blir kul. Det är viktigt att även de som inte ligger i topp på kappseglingsbanan får en positiv upplevelse.

Men, tillbaka till Estland. Vi låter Estlands ”Mr Folkbåt” (även kallad ”Father”), Mikk Köösel berätta.

Mr Folkbåt.

Det går många historier om denna mångkunniga och hjälpsamma man. Mikk kallar sig själv för en entreprenör. Han har en liten byggnad, och ett konstruktions- och renoveringsföretag, och har studerat träkunskap och renovering. Han hade inte seglat särskilt mycket tidigare, då han 2001 fick idén att skaffa en segelbåt. En billig träbåt skulle det vara – plast kändes mer främmande. Sålunda blev han ägare till Greta, byggd 1968 i Tallin. Estland har ingen skyddande skärgård, så en robust båt som Folkbåten låg nära till hands. I Estland tycker man att Folkbåten är ”en riktig båt”. Han renoverade Greta för kappsegling, och det enda idag som är

Mikk Köösel. Foto: Tiit Aunaste

kvar av "gamla" Greta är en del bord och spant, och kölen. Han tävlade mycket aktivt med Greta. Några år senare köpte Mikk också en plastfolk-båt från Danmark, Jonna, så nu har han två folkbåtar. Greta kappseglas nu ibland framgångsrikt av Mikks dotter Liisa, oftast med tjejesättning. Hon är duktig laserseglare, och ger ofta plastfolkorna en match. I Estland, liksom i övriga länder, har de flesta kappseglare idag Folkbåtar byggda i plast.

Genom sin stora hjälpsamhet, och varma hjärta har Mikk inspirerat andra att köpa Folkbåt. "Alla problem är lätta att lösa efter att Mikk har förklarat dem för dig". 2016 gav President Kersti Kaljulaid the Order of the White Star till Mikk för hans främjande av segling i Estland. Presidenten är själv aktiv skidlöpare, och gatar

också av och till på kappseglingar, ibland i Folkbåt. Kanske får vi se henne på Guldpokalen i år.

Det berättas att på en blåsig Moonsund Regatta härom året kunde seglarna se hur Mikks båt skörde spinnakern, och samtidigt bröt spinnakerbommen. Folkbåten kappseglas i Estland, liksom i Finland och England, med spinnaker. Mikk klättrade upp i masten och rev ner fall och spinnakerdelarna. Mikks fru Ingrid, som är segelmakare och sömmerska, sydde ihop spinnakern inne i ruffen, medan Mikk tejade ihop spinnakerbommen med paddeln. Sedan hissade man spinnakern igen. Men det blåste verkligen hårt, så spinnakern skörde igen, och spinnakerbommen höll inte. På eftermiddagen efter målgång fann han en gammal flaggstång, och delar av ett staket. Verktyg lånades av lo-

kalbefolkningen, och på kvällen var båten hel igen.

Många minns den första gången Esterna dök upp i Internationella sammanhang. Det var på Sessanpokalen, en låna-båt-regatta, i Berlin i början av 2000-talet. Estland hade helt nyligen blivit självständigt från Sovjet. På Wannsee i Berlin finns en stor Folkbåtsflotta och det var nog runt 50 båtar på startlinjen. Många gäster från Skandinavien och England i tjugiga bilar och kläder. Så rullade tre gamla Sovjetambulanser in på klubbområdet till allmänt jubel. Dom fungerade också som logi under regattan. Välkomna Ester!

Och nu har Estland en ganska stor, och växande flotta med Folkbåtar, och arrangerar sin första Guld-pokalregatta. Arrangerande klubb är Estonian Kalevi Jahtklubi. I skrivande stund (mars) är över 50 båtar förän-mälda. Det kan bli ett stort startfält. Många Nordeuropeer och Amerikan-er tycker nog att Pirita och Estland låter mycket spännande. Regattan går av stapeln 24 – 29 juli, och till dess har förhoppningsvis coronapandemin klingat av. Information finns på: goldcup2021.folkboot.ee. Eller: folkbåt.se.

ANDER O.

Välkomna till SM 2023 som går i Västervik, denna pärla på Ostkusten. Här ger Anders Olsen sina bästa tips för en härlig SM-vistelse. Anders har tidigare bott i Västervik, och känner staden bra.

Översiktligt program.

8 augusti. Sjösättningar.

9 augusti. Incheckning, sjösättningar. Tuning up på Skeppsbrofjärden, mitt i stan.

10 – 12 augusti. Seglingar. After–sail med utdelning av spikpriser.

12 augusti Regattakalas.

SM är ett samarrangemang mellan Västerviks två Segelsällskap, WSSW och WSS. Regattahamnen blir på Slottsholmen mitt i centrala *Västervik (1)*, på bryggan nedanför Hotell Slottsholmen. Se bifogad karta där siffermarkeringarna finns. Slottsholmen är ett nybyggt hotell som ägs av ABBA-Björn Ulveus, och här kommer även regattakalasat att vara. Sjösättning och mastning sker vid Westerviks Segelsällskap Wikingarnas (WSSW) hamn *Notholmen (2)*. Här finns båtcran och en mycket bra mastcran. Här går det också att tälta eller bo i husbil/husvagn med tillgång till toa, dusch och pentry i klubbhuset. En knapp kilometers promenad/ cykling längs vattnet till båten och centrum.

Seglingarna hålls på *Lusernafjärden (3)* med 1,5 nm utsegling från Slottsholmen. Vill man ha havsbana så måste man utanför alla kobbar, det

blir då 5 nm utsegling, så det har vi valt bort. Vi hoppas även på många träbåtar – ett särskilt träbåtspris är uppsatt.

Boende.

Att bo i tält eller husbil/huvagn på WSSW:s klubbhamn *Notholmen (2)* är, som nämnts ovan, ett bra alternativ. Gratis i samband med SM, före och efter gäller klubbens vanliga avgifter. Ett flertal hotell och vandrarhem finns, men boka tidigt. Västervik är en populär sommarstad. Det är svårt att rekommendera något framför något annat. Men här några förslag ur mängden:

Lilla Hotellet (4): Prisvärt och lovordat mellanting mellan hotell och vandrarhem 1 km från centrum. Bra med parkering.

Hotell Fängelset (5). Kul att bo i fd cell i detta nedlagda fängelse mitt i Centrum. Cellerna är små, men även större rum finns. Bra parkering.

Park Hotell (6): Trevligt i centrum, men lite oklart med parkering.

Hotell Slottsholmen (7): För den som vill kosta på sig lite lyx. Även en flytande hotell del finns – kliv ”direkt i båten”, eller bada, från ditt rum.

Stugor på Lysingsbadet (14), Västerviks stora och populära campingplats. 3 km till centrum. Bad från stränder eller klippor, vattenrutschbana mm för barnen, matställen. Bästa utsiktsplats över seglingarna på Lusernafjärden.

Bad.

Bada går att göra överallt, även hoppa i sjön direkt vid Slottsholmen eller Notholmen. Ett populärt ställe är västsidan av *Slottsholmen (8)* där en

badplats mitt i centrum har anlagts. De härliga klipporna på utsidan av *Gränsö (9)* kan verkligen rekommenderas också – parkering finns.

Krogar.

Massor finns. Några jag gillar:

Smugglaren (10) mitt i stan. Riktigt bra mat och ombonad miljö. Boka bord!

Idö skärgårdskrog (11). F d lotshamn. Gör en dagssegling hit, det är 5 nm från Västervik. 2023 blir det ny regim, förhoppningsvis lika bra som den förra. Ta gärna en promenad 1 km på ön till gamla lots- och fiskarsamhället.

Gränsö Slott (12): Trevligt ställe även för lunch. Här kan man också bo. Badstrand förstås.

Skärgården, Skärgården!

Nu till det bästa. Västervik är omgivet av Sveriges finaste skärgårdar, tycker jag. Ge dig gärna tid att flyta runt här några dagar. Närmaste fina naturhamnarna finns i *Katsholmsfladen (13)* just utanför Västervik, men både norr och söderut finns massor med underbar skärgård och fina naturhamnar. Oftast bra väder också – Västervik ligger i regnskugga bakom Sydsvenska höglandet.

Ja det var mina bästa tips för en riktigt lyckad vistelse i samband med vårt SM. Alla förutsättningar finns för ett toppen-SM.

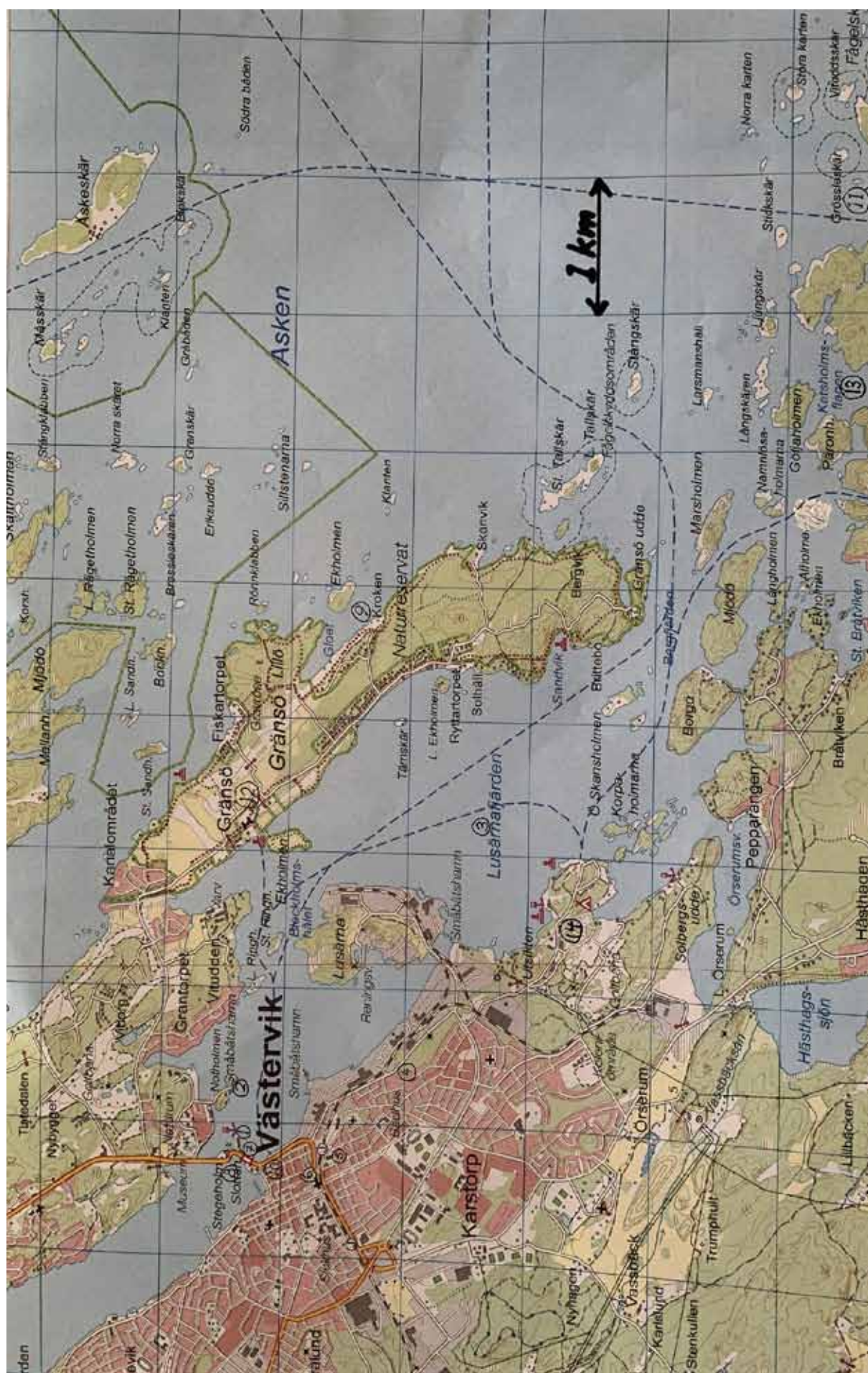
Vi ses.

Anders O

Hans

070-3917522

070-5170949

Ostkustens Folkbåtsflottilj

Året va 2022

Vad hände här då ?

Ostkusten folkbåtseglares, börjar eller slutar varje år med det traditionsenliga årsmötet i november. Detta möte avhölls, 2021.11.11, 11, för första gången på länge i Vikingarnas klubbhus – istället för på MS Rygefjord Södermälarsstrand.

Vi delade inte ut sedvanliga priser och utmärkelser då ju senaste åren präglats av covid. Vårordförande fick t.o.m en släng efter mötet !!

VSS Vikingarnas seglings sällskap startade och gick ut hårt i mitten på maj med s.k. SPRINT seglingar. Arrad av våran egen Johan Rasin (som seglar sin Tummelisa normalt). Sprint är ett nytt koncept som härmar Mästarnas mästare och touren där besättning seglar på olika vatten i vårt långa land i utlottade båtar

ofta J70 i cup liknande former. Deltagande var stort ca 7-8 st båtar där gästerna från Finland bröderna Westerlund vann förtjänstfullt. Vi seglade 14 st delseglingar på två dar så det gav träning i boathandling och starter främst.

Vikingaregattan med DM i början av juni seglades bara av två båtar.

Flera var nere i Kiel och seglade Gold Cup istället. Hemvändarna från Kiel var skakade av den hårda konkurrensen och de svåra förhållandena med upp-grundningar och choppig sjö – detta ställde verkligen till det för dem.

De söker nu vård (KBT) – i region Stockholm.

Ekholmspokalen ett distanskör från VSS hamn ut till klubbholmen där mat och bastu väntade - samla några båtar bara och en folka /fam Bratt/.

SM Ystad vanns av en dansk. En

handfull OFKare deltog. Ander Olsen på en tredjeplats och Johan Rasin på en fjärde plats

Höst Rasta blev inte av det heller. Året har präglats av få seglingar och få deltagare. Ett fattigt år !! En dystergök här i Stockholm piper – och undrar om inte om vi inte ska lägga ned verksamheten snart.

Nästa år ska bli rikare. Några har köpt nya segel. Någon ny alu mast.

Fler har bokat hotell i Västervik för SM. Själv tänkte jag träna lite, bara lite.

Rolig nyhet;

Göran Svensson (klassförbundets viktigaste man) har sålt sin båt till Hobbe Wärnegård OFK's eminenta ordförande.

Ja se där nu börjar det hända saker.

För OFK

GUNNAR BONTHELIUS

BÅTKLASSIKER

TIDSKRIFT FÖR NORDISK BÅTKULTUR

NYTIDNING

OM DEN KLASSISKA BÅTVÄRLDEN I NORDEN

Båtklassiker hittar du i en välsorterad pressbutik eller beställ en prenumeration på:

batklassiker.com

Bättre försäkring till lägre pris

Som båtklubsmedlem är du delägare i Svenska Sjö och det ger dig direkta fördelar som mer omfattande försäkring och lägre premier. Men du får också andra fördelar som resultatbonus och en smidigare skadereglering.

Tillsammans med båtorganisationerna arbetar vi ständigt med att utveckla de bästa båtförsäkringarna och trygghetslösningarna för dig och din båtklubb.

Välkommen att räkna ut din premie på www.svenskasjo.se eller läs av QR-koden.

Svenska Sjö

010-490 49 00
dygnet runt

www.svenskasjo.se

Svenska Sjö är stolta över att vara ägda av riktigt båtfolk, tillsammans utvecklar vi det svenska båtlivet.

Svenska Sjö

Vi delar Båtlivet med dig

BLI MEDLEM I FOLKBÅTSFÖRBUNDET

Du folkbåtsägare som ännu inte är medlem – kom med i vårt gäng.
Och få denna tidning 2 gånger per år, få veta vad som händer i Folkbåtsvärlden, kunna delta på våra träffar och stötta Folkbåtssegling i största allmänhet.
Enklast blir Du medlem via vår hemsida: <http://www.folkbats.se/medlemskap.html>
Årsavgiften är 300:- Plusgiro 437 58 45-7, Svenska Folkbåtsförbundet

Välkommen

www.folkbats.se

FÖRBUNDSSTYRELSE

Ordförande:

ROLF UPPSTRÖM
Dragonvägen 2
459 32 Ljungskile
Tel: 0734052233
rolf.upp@gmail.com

Vice Ordförande:

LENNART MAGNUSSON
Näsets Vinkelväg 12
421 66 VÄSTRA FRÖLUNDA
Tel: 0708 609900
lennart.magnusson@me.com

Kassör och medlemsregister:

GÖRAN SVENSSON
Heleneborgsgatan 44 B
117 32 Stockholm
Tel: 070-592 01 26
svensson@gs-elektronik.se

Ledamot:

LARS WRAMNER
Eklandagatan 1
422 55, Göteborg
Tel: 0760-021989
larswramner@gmail.com

Teknisk ansvarig och mätchef:

PEHR OLA PEHRSSON
Kupolgatan 8
271 36 YSTAD
Telefon 0411-14859,
070-8577609
pehr.ola.pehrsson@telia.com

Tävlingssekreterare:

HANS TORLÉN
Sjökvarnsbacken 12
131 71 Nacka
Tel: 070 5170949
ht@enerplan.se

Övrig Ledamot:

LARS EVALDSSON
Krappervägen 290
263 76 NYHAMNSLÄGE
Tel: 0708 145578
lars.evaldsson@telia.com

NFIA technical chairman:

LENNART MAGNUSSON
Se styrelsen

Redaktörer för Folkbåtsnytt:

GÖRAN SVENSSON
Se styrelse
PER HÖRBERG
per.hrberg@samutveckling.se
HANS MELCHERSON

Ansvarig utgivare:

ROLF UPPSTRÖM
Se styrelsen

KONTAKTPERSONER

Halmstad

LARS EVALDSSON
Se styrelsen

Ostkusten

GÖRAN SVENSSON
Se styrelsen

Västskusten

ROLF UPPSTRÖM
Se styrelsen

Skåne

PEHR OLA PEHRSSON
Se styrelsen

Webmaster

ALEXANDER BRATT
ascbratt@gmail.com

Svenska Folkbåtsförbundet (SFF) är en ideell organisation som har till ändamål att tillvarata svenska folkbåtsseglares intressen i och utanför Sverige.

Förbundet är uppdelat i regionala Flottiljer, som skall verka lokalt för sina seglare. SFF är anslutet, dels som ett klassförbund till SSF – Svenska Seglarförbundet och dels till NFIA – Nordic Folkboat International Association, som är folkbåtsseglarnas internationella organ.

Redaktörer för detta nummer av Folkbåtsnytt är: Hans Melcherson, Göran Svensson och Per Hörberg

Nummer 1/2023 kommer i brevlådan i mitten av april. DEADLINE ÄR DEN 20 MARS

Välkommen med ditt bidrag